

võidujooksule võitjate endi vahel. Üheõigusluse põhimõtte režiimis, mis kindlustab kõigile riikidele julgeoleku, võib tuua siin soovitava paranduse, eriti seotises konverentsi teiste kaaluvamate põhimõtteliste otsustega, milleks on rahvusvahelise relvastuskomisjoni loomine ja relvastuse kvalitatiivne (s. o. relvaliikide järgi, üksikute metsikumate relvade täielise keeluga) vähendamisviis.

Pearaskus on senini selles, et puudub rahvusvaheline jõud, kes suudaks sundida austama rahvusvahelist õigust. Rahvasteliidu kui tüliküsimuste lahendaja abitus selgus eriti kujukalt 1932. a. Hiina - Jaapani tüli puhul, mis on tegelikult sõda, kuid ilma vormilise sõjakuulutuseta. Selles tülis võis näha tülitsejate poolte ja Rahvasteliidu diplomaatlikke manööverdusi, kuid mitte otsekoheseid samme rahuliku lahendamise suunas. Rahvusvaheline õigusemõistmine, mille puudumine meelitab riike hoidma alal oma relvajõudu, ei suuda pääseda enne mõjule, kui tema käsutusse ei ole loodud rahvusvahelist täidesaatvat jõudu. Prantsuse desarmeerimiskavad on sihtinud sinnapoole, kuid neis on nähtud ainult Prantsusmaa egoistlikke püüdeid. Desarmeerimisprobleem sisaldab ka endas nõiaringi.

Lausanne'i majanduslik konverents, millest võttis osa ka Am. Ühendriikide esindaja, vähendas tingimisi Saksa reparatsioonimakse 3-miljoni-margalise paussummani eeldusel, et Am. Ühendriigid, kellele võlgnevad sõja võitnud Euroopa riigid, leiavad tema poolt oma võlakoorma kergenduse. Ühendriikide valitsus ei pidanud aga võimalikuks oma raske majandusliku seisukorra tõttu tulla vastu võlgnikele ja nõudis neilt võlamakse täies ulatuses. Seda nõuet 15. detsembril (poolaasta maksutähtpäeval) suutsid